

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 113 stemmer; 7 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Første næstformand (Arnth-Jensen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Man gik derefter til :

Tredje behandling af forslag til lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3092, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 287).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Udvalgets ordfører (Lund Jensen): Da der ikke i udvalgets møde mellem anden og tredje behandling har kunnet opnås enighed om lovforslagets gennemførelse, skal jeg på et flertals vegne, bestående af socialdemokratiets, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget, indstille lovforslaget til vedtagelse uændret. De konservative medlemmer af udvalget har meddelt, at de ikke kan medvirke.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Jeg takker flertallet for dets indstilling og beklager, at det konservative folkeparti ikke har ønsket at være med til at yde denne nyttige støtte til fremme af det færøske fiskeri, som færingerne så stærkt har ønsket.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 91 stemmer mod 24.

Første næstformand (Arnth-Jensen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om hjemmesygepleje.

(Første behandling findes i tidenden sp. 617, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 311).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Første næstformand (Arnth-Jensen): Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Om hjemmesygepleje).

(Første behandling findes i tidenden sp. 2094, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 311).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Mørk): Udvalget har behandlet de to lovforslag i en række møder og herunder haft to samråd med den højtærede indenrigsminister. Derudover har udvalget modtaget deputationer fra Centralforeningen for Hjemmesygeplejevirksoheder i Danmark og Dansk Sygeplejeråd.

Udvalgets arbejde har hovedsagelig været koncentreret om den nye ordnings økonomi, herunder taksterne for henholdsvis sygekasser og Hjemmesygeplejeforeningen, om distrikternes størrelse og om sammenlægningen af de mindre distrikter.

I forbindelse hermed henstiller udvalget til ministerens ovevejelse, at det i visse tilfælde vil kunne være formålstjenligt, at der sker en sammenlægning af sundhedsplejerskens eller skolesygeplejerskens arbejde med hjemmesygeplejerskens virksomhed for herigennem at lette økonomien i de vanskeligst stillede områder.

Da sammenlægningen af distrikter vil medføre, at nogle hjemmesygeplejerskestillinger bliver overflødige i visse områder, medens der i nyoprettede distrikter bliver stillinger at besætte, peger udvalget i sin betænkning på, at det vil være rimeligt, at der i videst muligt omfang søges gennemført en ordning, hvorved man kan bibeholde de overflødige hjemmesygeplejersker inden for erhvervet.

[Mærk.]

Jeg kan med disse bemærkninger på hele udvalgets vegne indstille de to lovforslag til uændret vedtagelse i det høje ting.

Ellen Poulsen: Det er rigtigt, at der har været enighed i udvalget om at gå ind for forslaget til lov om hjemmesygepleje. Jeg kan hilse med tilfredshed, at det netop i § 1 siges, at det påhviler kommunalbestyrelsen at drage omsorg for en forsvarlig ordning af hjemmesygeplejen i kommunen. Jeg er ligeledes tilfreds med, at ordningen for landkommunernes vedkommende, hvor de store vanskeligheder kommer frem, skal anerkendes af amtsrådene.

Det er også rigtigt, som udvalgets ordfører sagde, at udvalget især har beskæftiget sig med de økonomiske forhold og dernæst med en rationel ordning navnlig for de små distrikter ude omkring på landet. Jeg kan også være glad for, at man har bibeholdt de tre instanser, der hidtil har taget sig af hjemmesygeplejen, og at det har været muligt selv nu, efter at kommunerne er kommet så stærkt ind i billedet, at bibeholde de private hjemmesygeplejeforeninger. Alle har vist anerkendt det store arbejde, disse foreninger hidtil har udført, og der er vel heller ingen tvivl om, og jeg kunne tænke mig, at den højtærede minister også har været klar over, at ikke mindst her i overgangen var det rigtigt at gennemføre en sådan kombination. Man har jo desværre erfaring for, at hvis en ordning bliver offentlig, vil den medføre visse konsekvenser på det økonomiske område. Kravene er tilsværelse til at blive skærpet.

Sygekasserne er gået med til ordningen, hvortil de svarer 2 kr. pr. medlem. Der kan måske være lidt tvivl, om det er det rigtige, men her er kommet til, men det er det, der har kunnet opnås. Jeg kan også tænke mig, at man i en og anden kommune vil synes, at den refusion, som her er hævet til 50 kr. 50 øre fra 1 kr. 35 øre, ligger lovligt, men også her må man sige, at det er det, man har kunnet opnå.

Vanskelighederne ved den nye ordning vil særlig melde sig ude omkring i de små områder, hvor befolkningen ikke er stor nok til, at sygeplejeordningen virkelig kan betale sig. Her er det, man lægger vægt på, om man fremover kan gennemføre en sammenslutning af visse områder, så der virkelig kan blive det tilstrækkelige antal patienter for en hjemmesygeplejerske. Der vil være visse kommuner, for hvem en sådan sammenlægning enten på grund af deres geografiske beliggenhed eller på grund af områdets størrelse vil blive yderst vanskelig. I § 6 i lovforslaget har vi imidlertid fået det løfte, at en kommune, for hvem sygeplejeordningen bliver meget dyr, med ministerens anbefaling gennem finansudvalget kan få et særligt tilskud, og dette må vi hilse med tilfredshed.

Det er rigtigt, som det også blev nævnt af udvalgets ærede ordfører, at vi i dag har hjemmesygeplejersker i de mindre områder, som gennem en årrække har gjort et godt arbejde. Hvis man nu skal indføre en rationalisering af hjemmesygeplejen, kan det meget vel ske, at en sådan sygeplejerske ikke kan fortsætte arbejdet, idet man kan forudsætte, at hun f. eks. på grund af alder ikke er i stand til at tage køreprøve, hvad der vil blive nødvendigt, hvis hun skal virke i et større område. Der kan også være andre forhold, der gør sig gældende. Udvalget vil derfor meget henstille, at kommunerne vil tage et vidt hensyn til dette problem og søge at skaffe sygeplejersker i overflødiggjorte stillinger beskæftigelse inden for erhvervet. Jeg kan ikke lade være her at nævne, at der skulle være en mulighed inden for et mindre område, nemlig skolesygeplejen, som vi også behandler i øjeblikket. Man har allerede peget på, at det var gavnligt at sammenlægge sundhedsplejerskens og skolesygeplejerskens virksomhed. Men man kunne også tænke sig, at det i et mindre område, hvor der f. eks. er groet en central-skole op, som har skolelægeordning, og hvor man skal have en sygeplejerske, var muligt for hjemmesygeplejersken også at

[Ellen Poulsen.]

bestride dette hverv, således at hun fik arbejde nok. Der måtte på denne måde kunne skabes en forsvarlig ordning.

I det hele taget er det meget ønskeligt, at man fremover, efterhånden som alle de forskellige krav på det sundhedsfremmende område kommer frem, må have mulighed for stadig at se på det praktiske, det, der både befolkningen bedst, og at man ikke fortaber sig i en stærkt udvidet specialisering på alle områder. Så står man en skønne dag med en hel mængde specialister, som det er meget kostbart for den enkelte kommune at betale og meget vanskeligt for den enkelte familie at tage imod, fordi det langt mere er det rent praktiske, man har behov for.

Jeg kan med disse ord anbefale lovforslagene.

Hanne Budtz: Også mit parti er tilfreds med, at der nu tilvejebringes en ordning, hvorved hver kommune får en hjemmesygeplejeordning, og da jeg i det store og hele kan tilslutte mig, hvad der allerede er sagt af ærede tidligere ordførere, vil jeg blot fremhæve, at vi finder det betydningsfuldt, at der i udvalget er opnået enighed om, at hele denne nye ordning forudsætter en virkelig rationel tilrettelægning. Det er klart, at ikke enhver af alle de små kommuner ude omkring kan have en hjemmesygeplejerske, men at der må finde en fornuftig sammenlægning sted af kommunerne i forhold til indbyggerantallet. I samme åndedræt må det dog også siges, at det er os magtpåliggende at fremhæve, at en sådan rationel tilrettelægning må ske med al mulig hensyntagen til de hjemmesygeplejersker, der i mange år har arbejdet i en enkelt kommune eller et mindre distrikt; navnlig må man tage hensyn til alder og helbred.

Vi vil stemme for lovforslaget i den skikkelse, hvori det nu foreligger, og også for det lovforslag, der behandles samtidig hermed, nemlig forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring.

Petra Petersen: Ved første behandling af de to foreliggende lovforslag sagde mit parti, hvad vi mente om dem. Vi er udmærket tilfredse med, at der bliver gennemført en ordning som den foreslåede, og jeg

skal derfor ikke sige andet om dette, end at min gruppe beklager, at man ikke i forbindelse med lovforslaget om hjemmesygeplejens gennemførelse overalt i landet har løst det meget vigtige spørgsmål om hjemmesygeplejerskernes løn- og pensionsforhold. Det kan ikke være tilfredsstillende for denne gruppe sygeplejersker, at de med hensyn til løn og pension er dårligere stillet end deres kolleger, der arbejder på hospitalerne. Det er muligt, at pensionerne i stat og kommune med tiden skal erstattes af folkepension, og der skal vel også begyndes engang. Men sammenligner man den folkepension, som skal træde i kraft til oktober, med den pension, der i dag tillægges de pensionsberettigede sygeplejersker på hospitalerne, forstår man, at hjemmesygeplejerskerne ikke kan være tilfredse. Vi har da også set, at den forhandling, der i øjeblikket er i gang mellem Centralforeningen for Hjemmesygeplejevirksoheder i Danmark og Dansk Sygeplejeråd, er brudt sammen netop på de principielle spørgsmål om hjemmesygeplejerskernes løn- og pensionsforhold og om afløsning på fridage. Hvis man ikke løser disse spørgsmål tilfredsstillende — og det er jo svært at sige noget om, hvorvidt de kan løses ved disse forhandlinger — må det befrygtes, at den nødvendige tilgang af kvalificerede sygeplejersker til hjemmesygeplejen vil blive hæmmet, og det vil blive til skade for hjemmesygeplejen.

Indenrigsministeren (Carl Petersen): Jeg takker udvalget for dets enstemmige indstilling og vedtagelse, og denne tak kan jeg også bringe fra socialministeren, hvis lovforslag om ændring i lov om folkeforsikring vedrørende hjemmesygepleje, har været til behandling i det samme udvalg.

Jeg har ikke meget at føje til denne tak, det skulle da være en tak for de behagelige samråd, hvorunder vi har drøftet denne ny skabning på en, synes jeg, meget udbytterig måde. Jeg har fået det indtryk, at alle er interesseret i, hvorledes den fortsatte udvikling vil komme til at forme sig.

Man har ved denne anden behandling været inde på to bestemte spørgsmål. De ene — som også blev berørt ved første behandling — er spørgsmålet om muligheden for en sammenlægning af hjemmesygeplej

[Indenrigsministeren.]

erskens arbejde med to tilsvarende grene inden for sundhedsvæsenet, sundhedsplejerskens og skolesygeplejerskens arbejde. Jeg må svare på samme måde, som jeg gjorde ved første behandling: når vi kommer så vidt, at der kan siges noget afgørende om de forsøg, der for tiden gøres i Skanderborg amt, vil jeg mene, at det resultat, man når til, må give et fingerpeg om, i hvilken retning vi skal arbejde, og så må spørgsmålet tages op til overvejelse.

Det andet spørgsmål — som også er omtalt i udvalgets betænkning — drejer sig om muligheden for at skaffe beskæftigelse til de hjemmesygeplejersker, der eventuelt måtte blive ledige ved sammenlægningen af de nuværende kredse. Jeg kan ikke se, at der i denne forbindelse kan ske andet, end at man må henstille til de myndigheder, der nu skal arbejde med spørgsmålet, udarbejde regler og fastlægge distrikterne, at tage alt muligt hensyn til disse sygeplejersker. Jeg vil være betænkelig ved at gøre det stærkere, for spørgsmålet har jo også en side, der vender mod sygeplejerskerne; det er nemlig ikke sikkert, at de sygeplejersker, der bliver ledige, ønsker at blive flyttet derhen, hvor en myndighed måtte ønske det. Der må være et spillerum, idet de pågældende skal have lov til selv at bestemme, om de vil flyttes, men samtidig også have mulighed for at blive flyttet, hvis de kan anvendes andre steder. Jeg synes derfor ikke, jeg kan svare mere bekræftende end ved at give løfte om en sådan henstilling til de pågældende myndigheder.

Jeg takker endnu en gang udvalget for dets enstemmige indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om hjemmesygepleje.

Lovforslagets §§ 1-8 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Arnth-Jensen): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Derpå foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Om hjemmesygepleje).

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Arnth-Jensen): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 21. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af en international overenskomst om fælles finansiering af visse luftfartstjenester i Grønland og på Færøerne.

2) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af en international overenskomst om fælles finansiering af visse luftfartstjenester i Island.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ydelse af ekstraordinær brændselshjælp til arbejdsløshedsforsikrede.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om børnetilskud og moderskabsydelse [af Petra Petersen m. fl.].

Mødet hævet kl. 13⁵⁵.

75. møde.

Torsdag den 21. marts kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af en international overenskomst om fælles finansiering af visse luftfartstjenester i Grønland og på Færøerne.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3230).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 118 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet ministeren for offentlige arbejder meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af en international overenskomst om fælles finansiering af visse luftfartstjenester i Island.

(Første behandling findes i tidenden sp. 3231).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges enstemmigt med 142 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet ministeren for offentlige arbejder meddelelse om denne vedtagelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord.

(Første behandling findes i tidenden sp. 796, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 317).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (K. Axel Nielsen): Som det vist kunne ventes efter de synspunkter, der blev fremsat ved det foreliggende lovforslags første behandling, er det ikke lykkedes at nå til enighed i udvalget. Et flertal, nemlig socialdemokratiets og det radikale venstres repræsentanter, indstiller lovforslaget til vedtagelse med de to ændringsforslag, nr. 2 og nr. 6, som landbrugsministeren har stillet, og som ikke berører lovforslagets principielle indhold; jeg skal senere omtale disse ændringsforslag nærmere. Et mindretal, nemlig det konservative folkepartis repræsentanter, indstiller hele lovforslaget til forkastelse, medens et andet mindretal, venstre, foreslår, at lovforslagets afsnit A udgår, men indstiller afsnit B og C til vedtagelse med forskellige ændringer.

Som udvalgets ordfører skal jeg oplyse, at drøftelserne i udvalget, som naturligt er, i særlig grad har drejet sig om afsnit A, ifølge hvilket hovedreglen er den, at fast ejendom, der benyttes til landbrug eller gartneri, kun må erhverves af en eller flere i adkomstdokumentet ved navn angivne personer eller af staten eller af en kommune. Det var også denne del af lovforslaget, de to deputationer, som besøgte udvalget, nemlig fra Industrirådet og De samvirkende sjællandske Husmandsforeninger, beskæftigede sig med. Den første frarådede, den anden tilskyndede til lovforslagets vedtagelse.